

MANASTIR GRAČANICA

Na lijevoj obali rijeke Gračanice leži ova divna zadužbina kralja Milutina, njegove žene Simonide i sina im Stevana Dečanskoga. Na mjestu negdašnje stare crkve, već u ruševinama, u kojoj je negda bilo sjedište Lipljanske episkopije, podiže 1921 g. kralj Milutin novu crkvu Gračanicu, posvećenu Majci Božjoj. Neosporivo je, da je Gračanica najznamenitiji spomenik stare srpske kulture. Ova crkva, građena od tesana kamena poredanog među redovima opeka, daje na pogled sliku savršena estetskog sklada, u skladnim razmjerima, s pet lijepo izvedenih kubeta i s tri apside. Gračanica je ne samo savršeno umjetničko djelo, nego i najснаžniji i najvećebniji izraz srpske srednjevjekovne građevne umjetnosti. Nad samim crkvenim ulazom nalazi se kapelica kralja Milutina, a u unutrašnjosti ima niz lijepih fresaka: mala Simonida, nedorasla žena kralja Milutina, kralj Milutin sa svojom zadužbinom, zatim galerija fresaka srpskih despotica: Jefimije, slavne i u pjesmi opjevane vezilje pokrova; Ane, rođakinja kralja Milutina, i još nekih drugih despotica, kod kojih su natpisi na freskama nečitljivi. Lijevo od ulaza na zapadnom zidu je lijepa i zanimljiva freska »Strašni sud«, te likovi arhanela Mihajla i Gavрила. God. 1560 dograđena je priprata, namijenjena ženama, ali ovaj noviji dio crkve daleko zaostaje umjetničkom vrijednošću za onim starijim. Pod pećskom patrijaršijom bila je kasnije Gračanica sjedištem episkopije Kosovo i Novo Brdo.

MLADENOVAČKI KISELJAK

Jugozapadno od mjesta Mladenovca, na brežuljku usred prostrana lijepo uređena parka, leži lječilište Mladenovačka kiselica voda. Izvor je alkalno-murijatička hipoterma, 31,50° C toplote, a upotrebljava se u ljekovite svrhe i za kupanje i za piće. Izvozi se u bocama pod imenom »Srpski Selters«.

Indikacije: Plućni katari, bolesti želuca, crijeva i mokraćnih organa. Kupalište ima 8 kabina sa svega 16 kada.

Sezona traje od 15 maja do 1 oktobra.

Hoteli: Kupališni Hotel, H. Makedonija, H. Lapovo.

Obavještenja: Uprava Mladen. kisele vode, Mladenovac.

BUKOVIČKA BANJA

Oko 300 m daleko od željezničke stanice Arandelovca leži kupalište Bukovička Banja (720 m) na šumovitu podnožju planine Bukulje, opkoljena starim parkom četinara, topola, makijskih i drugih drveća. Park je veoma prostran (oko 22 ha) i lijepo uređen.